

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนกลุ่มทอผ้า ทรายคลาณี ตำบลหนองอ้อ อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานีด้วยเว็บแอปพลิเคชัน

THE DEVELOPMENT OF INFORMATION SYSTEM FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT ON LOCAL CULTURE OF SILANEE SUB-DISTRICT, NONGO DISTRICT, NONG WUA SO PROVINCE, UDON THANI BY WEB APPLICATION

กมลกา แดงสกุล^{1*}, อดุลย์ ทองแกม², จักรพันธ์ จันทลา³, อารยา ทินาพิมพ์⁴, ภาณุรัตน์ สุจริต⁵,

นฤมล ชินวงศ์⁶ และ กิตติกรณ์ หนองหารพิทักษ์⁷

KAMONKA DANGSAKUL^{1*}, ADUL THONGKAEM², JAKAPHAN JANTALA³, ARAYA TINAPIM⁴, PANURAT SUCHARIT⁵,
NARUMOL CHINVONG⁶ and KITTIKORN NONGHANPITAK⁷

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและกลุ่มทอผ้าไหมทรายคลาณี อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาการจัดการองค์ความรู้ ปราชญ์ชาวบ้านทอผ้าไหมทรายคลาณี อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี 3) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ปราชญ์ชาวบ้านทอผ้าไหมทรายคลาณี อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี 4) ประเมิน การพัฒนาระบบสารสนเทศของการจัดการองค์ความรู้ปราชญ์ชาวบ้านทอผ้าไหม ทรายคลาณี อำเภอนองว้าวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยมีเครื่องมือแบบประเมินเกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน , ความพึงพอใจการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนและการสัมภาษณ์และประเมินระบบสารสนเทศที่พัฒนาในรูปแบบเว็บ แอปพลิเคชันที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยวิธีการ การสนทนากลุ่ม พบว่า ด้านความสามารถของระบบตรงตามความต้องการของผู้ใช้ในระดับดีมาก ด้านความถูกต้องในการทำงานของระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชน ทรายคลาณี ตำบลหนองอ้อ อำเภอนองว้าวซอ อยู่ในระดับดีมาก ด้านความสะดวกสบายและง่ายต่อการใช้งาน อยู่ในระดับดีมาก ด้านความรวดเร็วในการทำงาน อยู่ในระดับดีมาก

นอกจากนี้ผลการทดลองใช้เว็บแอปพลิเคชันจากปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ในด้านความสามารถของระบบตรงตามความต้องการของผู้ใช้ในระดับดีมาก ด้านความถูกต้องในการทำงานของระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชน ทรายคลาณี ตำบลหนองอ้อ อำเภอนองว้าวซอ อยู่ในระดับดีมาก ด้านความสะดวกสบายและง่ายต่อการใช้งาน อยู่ในระดับดีมาก ด้านความรวดเร็วในการทำงาน อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศการจัดการองค์ความรู้ ; การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ; ปราชญ์ชาวบ้าน

^{1 - 5} อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยสันตพล Lecturer, Administration in Digital Technology Santapol Collage at Udonthani, Thailand

^{6 - 7} อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยสันตพล , Lecturer, Administration in Human Resource Management Santapol Collage at Udonthani, Thailand

* Corresponding Author, Email: kamonka@stu.ac.th

Received: Mar 25, 2021, Revised: Apr 23, 2021, Accepted: May 21, 2021

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) To study the community and Silanee Silk Weaving Group, Nong Wua So District, Udon Thani Province's present condition, problems and requirement 2) To study Knowledge Management of local scholars of Silanee Silk Weaving Group, Nong Wua So District, Udon Thani Province 3) To develop Information System for Knowledge Management of local scholars of Silanee Silk Weaving Group, Nongvovsor District, Udon Thani Province 4) To evaluate the Development of Information System for Knowledge Management on local culture of Silanee Silk Weaving Group, Nong Wua So District, Udon Thani Province It provides assessment tools on the history of the community, satisfaction, the development of information systems to manage knowledge of local culture, communities, and interviewing and evaluating information systems developed in the web format. An application to be evaluated by an expert by Focus Group The study were found that the part of system capability is pursued with the user's requirement and it is in the excellent level, the part of accuracy in operation of Information System for Knowledge Management on local culture of Silanee Silk Weaving Group, Nongvovsor Sub-district, Nong Wua So District, Udon Thani Province is in the excellent level, the part of convenience and expedience in using are in the excellent level, the part of speed in working is in the excellent level.

Besides, Web Application Trial Result from local scholars in community, it was found that the users satisfy for Information System for Knowledge Management on local culture and the part of system capability is pursued with the user's requirement and it is in the excellent level, the part of accuracy in operation of Information System for Knowledge Management on local culture of Silanee Silk Weaving Group, Nongvovsor Sub-district, Nong Wua So District, Udon Thani Province is in the excellent level, the part of convenience and expedience in using are in the excellent level, the part of speed in working is in the excellent level.

Keywords: Development of Information System ; Local cultural knowledge management ; local scholars

บทนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หมายถึงการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคนเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ เช่น พรสวรรค์ ประสบการณ์การทำงาน ความชำนาญ เป็นต้น 2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เป็นต้น (วรารัตน์ วัฒนชนิบาล และคณะ, 2558) โดยสรุปสั้น ๆ คือ การนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยการนำความรู้มาจัดระบบพร้อมที่จะถ่ายทอด

นำไปใช้ประโยชน์ และพัฒนาคุณภาพชีวิต จากการจัดการความรู้ที่กล่าวมาทั้ง 2 ประเภท เมื่อนำมาจัดการความรู้ให้เกิดประโยชน์ในด้านของชุมชน เราจะเห็นได้จากกรณีศึกษาต่าง ๆ เช่น การนำความรู้ความสามารถของคนในชุมชนออกมาเป็นงานฝีมือของชาวบ้านที่เป็นที่รู้จักในนามของผลิตภัณฑ์ชาวบ้านหรือเรียกว่า OTOP (ONE TAMBON ONE PRODUCT) และพัฒนาเป็น “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นโครงการกระตุ้นธุรกิจประกอบการท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ลักษณะเฉพาะที่ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล เป็นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมีมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งใน และต่างประเทศ สอดคล้องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่นส่งเสริมความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ของชุมชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ดังจะเห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์ในอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี มีชื่อเสียงด้านการทอผ้าไหมลายซิดซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น

ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ตำบลหนองอ้ออยู่ในเขตการปกครองของอำเภอหนองวัวซอ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านหนองอ้อใต้ หมู่ 2 บ้านหนองอ้อ หมู่ 3 บ้านศรีชมชื่น หมู่ 4 บ้านคำหมากคูณ หมู่ 5 บ้านโนนสำราญ หมู่ 6 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ 7 บ้านหนองสวรรค์ หมู่ 8 บ้านหนองแวงฮี หมู่ 9 บ้านหนองแสง หมู่ 10 บ้านโคกสีแก้ว อาชีพหลัก ๆ ของชาวบ้าน จำประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีแม่น้ำห้วยหลวงไหลผ่าน และมีภูเขาล้อมรอบ อีกทั้งยังมีอาชีพเสริม อาทิ หัตถกรรม การทอผ้าไหมลายซิด ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมสืบเนื่องมาจากรุ่นสู่รุ่น ในการทอผ้าไหมลายซิดสมาชิกจะนำผ้าไปทอที่บ้าน เมื่อทอเสร็จก็จะนำส่งร้านในตลาดชุมชน ไม่มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นทางการ จะอยู่ในเชิงธุรกิจเพราะแต่ละคนมีความชำนาญในการบริหารจัดการด้วยตัวเองได้ ที่เป็นที่รู้จักในชื่อของผ้าไหมลายซิด ตราศีลानी

ผ้าไหมลายซิด ตราศีลानी ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เดิมชาวบ้านในชุมชนหรือท้องถิ่นเรียกว่า “ผ้าเหยียบหรือผ้าเก็บ” ที่ชาวบ้านเรียกกันเช่นนี้เพราะ ว่าลายที่ปรากฏบนผืนผ้าผืนนั้นเกิดจากการเหยียบไม้และเก็บเอาลายตามที่ต้องการบนผืนผ้า ซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในสมัยก่อน โดยเริ่มมาจากการที่ผู้ชายในสมัยก่อนนำเอาไม้มาสานเป็นฝา เรียกว่า สานฝากระแตะ เพื่อนำไปใช้เป็นฝาบานป้องกันลม แสงแดดและสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตประจำวันของตน โดยสานเป็นลวดลายที่สวยงาม ต่อมาผู้หญิงสมัยนั้นได้พบเห็นจึงหาวิธีการแกะลวดลายจากฝาบานดังกล่าวด้วยการนำเอาวัตถุดิบที่มีในชุมชนหรือท้องถิ่น เช่น ปอ ป่าน มาคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้เป็นวัสดุในการทอผ้าลายซิด ถือเป็นหนึ่งในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน เกิดจากการสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ ที่เริ่มจากการทอไว้ใช้เองในครัวเรือน และนำมาใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม ใช้ประโยชน์จากผ้าในงานประเพณีต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย ตามความเชื่อและนำมาใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ ตามฐานะทางสังคมของผู้ สวมใส่ ผ้าทอลายซิดเป็นผ้าพื้นเมืองของภาคอีสาน บางส่วนของภาคเหนือและภาคกลางของไทย นับว่าเป็นศิลปพื้นฐานที่สะท้อนให้เห็นภาพ

ลักษณะ ลวดลาย และวิวัฒนาการของท้องถิ่นเดิมของไทยที่มีมาแต่โบราณ ชาวอีสานถือว่าในกระบวนการทอผ้าลายซิดต้องอาศัยความชำนาญและมีชั้นเชิงทางฝีมือสูงกว่าการทอผ้าอย่างอื่น ๆ เพราะทอยาก มีเทคนิคการทอที่ซับซ้อนกว่าการทอผ้าธรรมดา เพราะต้องใช้เวลาคิดความอดทน และความละเอียด ลออ มีกรรมวิธีที่ยุ่งยาก ทอได้ช้า ถือว่าเป็นพรสวรรค์เลยก็ว่าได้ เนื่องจากการทอที่ต้องใช้ความอดทนจึงทำให้ผ้าลายซิดใกล้ที่จะสูญหายไปจากชุมชนเนื่องจากการทอที่ต้องพิถีพิถัน ปราณีต มีความอดทน จึงทำให้กลุ่มคนรุ่นหลังไม่ให้ความสนใจในการสืบสานผ้าไหมลายซิด ทำให้เหลือแต่ผู้เฒ่า ผู้สูงอายุ ที่ยังทอผ้าไหมลายซิด อีกทั้งต่อมาเมื่อประเทศไทยได้มีการเริ่มติดต่อความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกส่งผลให้อิทธิพลตะวันตกเข้ามา มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งด้านเครื่องนุ่งห่มที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการแต่งกาย ทำให้ความนิยมในการใช้ผ้าเปลี่ยนไป จากที่นิยมใช้ผ้าที่ทอด้วยมือเป็นการใช้ผ้าที่ทอด้วยเครื่องจักรแทนที่ ดังนั้นจึงส่งผลให้งานหัตถกรรมผ้าไหมลายซิดของชุมชนซบเซาลง อีกทั้งปัจจุบันสังคมและการดำรงชีวิตได้เปลี่ยนแปลง การแต่งกาย ถูกแทนที่ด้วยผ้า สังเคราะห์ชุดราตรี ชุดทำงานสไตล์ตะวันตกต่าง ๆ ทำให้ผ้าไหมลายซิดมีการผลิตหรือการถักทอที่น้อยลง ประเภทของผ้าไหมลายซิดที่ทอ มีหลายประเภท ได้แก่ 1) ผ้าไหมลายซิดพื้นสีเดียว คือ ในผ้าผืนเดียวกันนั้นจะมีเพียงลายเดียว และสีเดียวตลอดทั้งผืน 2) ผ้าไหมมัดหมี่ลายแก้วมุกดา ผ้าไหมลายซิดมีเชิง คือ ทอแบบประเภทที่ 1 แล้วมาเพิ่มเชิงผ้าในผืนเดียวกันด้วยการทอลวดลายอื่นเข้าไปส่วนมากจะเป็นสีเดียวกัน 3) ผ้าไหมมัดหมี่ลายแก้วมุกดา ผ้าไหมซิด-หมี่ คือ การทอผ้าไหมลายซิด ผสม กับผ้าไหมมัดหมี่ทอสลับกันเป็นช่วง ๆ ในผ้าผืนเดียวกันนั้น สีของผ้ามักจะจะเป็นสีเดียวกัน แต่เล่นระดับของ สีเข้ม-อ่อน สลับกันไปเป็นช่วง ๆ บางทีย้อมสีอื่น ๆ สลับลงไปด้วย แต่มักอยู่ในเขตที่ใกล้เคียงกัน

เนื่องจากผ้าไหมลายซิดเป็นผ้าไหมที่ทำการถักทอยาก เพราะต้องใช้ความปราณีตและมีความอดทนจึงทำให้คนรุ่นหลังไม่ให้ความสำคัญต่อการทอผ้าไหมและผนวกกับปราชญ์ชาวบ้านที่มีอายุสูงขึ้นจึงทำให้หาบุคคลหรือลูกหลานมาสืบสานต่อได้ค่อนข้างยาก ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านระบบสารสนเทศได้ มีการสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการใช้สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต รวมไปถึงเว็บแอปพลิเคชัน ซึ่งเว็บแอปพลิเคชันนั้นสามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องติดตั้งซอฟต์แวร์บนอุปกรณ์ของผู้ใช้ สามารถเข้ามาใช้งานโปรแกรมได้อยู่ตลอด อีกทั้งยังสามารถอัปเดต แอป

พลิเคชันและข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เหมาะอย่างยิ่งกับระบบที่ให้บริการแบบ การประมวลผลข้อมูลแบบทันที (Real Time) หรือระบบที่ต้องใช้ข้อมูลออนไลน์ เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์กลุ่มท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่หลายในหลายช่องทาง

ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาวบ้านกลุ่มท่องเที่ยว ทรายคิลานี ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานีให้คงอยู่ไว้ไม่ให้สูญหายเพื่อให้เป็นมรดกของประเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะช่วยให้มีการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบและสามารถเผยแพร่ข้อมูลออกสู่สาธารณะไปได้กว้างขวางและบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบสารสนเทศนี้จะช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อระหว่างชุมชนภายในและสาธารณะชนภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการกระจายองค์ความรู้ทั้งในด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ช่วยในการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว การขายผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้ทั้งจากการท่องเที่ยวและการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาและเก็บข้อมูลของชุมชนกลุ่มทรายคิลานีเบื้องต้นของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนชาวบ้านกลุ่มท่องเที่ยว ทรายคิลานี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เพื่อรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้องค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่สูญหายไป สามารถส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่นให้เป็นมรดกของชาติสืบไป ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบชุมชน คือ 1) เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีกันอย่างกว้างขวาง เป็นที่ชัดเจนว่านักท่องเที่ยวกำลังใช้เทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาในทางที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยการค้นหาข้อมูลเพื่อทำให้การวางแผน การจองการเดินทาง ซึ่งเป็นเรื่องปกติยิ่งขึ้นที่จะมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ ทางออกที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวติดต่อกับเพื่อนขณะเดินทางถ่ายทอดประสบการณ์ ที่ได้รับยังเป็นที่ต้องการอย่างมาก นอกจากนี้ผู้จัดหาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ จะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับบริษัทท่องเที่ยวออนไลน์และตัวแทนบริษัทท่องเที่ยวรายย่อย รวมทั้งพยายามที่จะพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง (อัญชลี บุพผามาลา และคณะ, 2561) 2) ขาดการใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์และสร้างกลุ่มนักท่องเที่ยว ความต้องการ

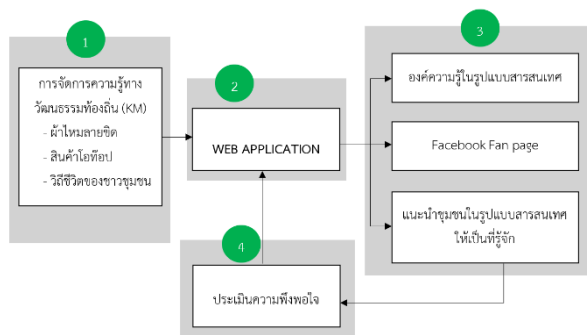
ในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของนักท่องเที่ยวนั้นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นักท่องเที่ยวจึงต้องการที่จะเข้าถึงข้อมูล อีกทั้งในปัจจุบันสื่อออนไลน์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ต้องการนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวของตนเองบนโลกออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันในการสนทนาบนอุปกรณ์สื่อสาร (Line) เว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารหรือทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้ใช้รายอื่น เช่น เขียนบทความ โพสต์รูปภาพ โพสต์คลิปวิดีโอ รวมไปถึงการพูดคุย (Facebook) เป็นเว็บไซต์ส่วนตัว เพื่อแชร์ข้อมูลส่วนตัวให้กับผู้อื่น ๆ รวมไปถึงเพื่อใช้ในการโปรโมตธุรกิจ ร้านค้า บริการต่าง ๆ (Blog) แอปพลิเคชันที่เน้นการแบ่งปันรูปภาพ บนสังคมออนไลน์ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถเห็นภาพถ่ายหรือสินค้าได้ และยังสามารถ แสดงความคิดเห็นรูปภาพ (Instagram) มีมากขึ้น สื่อเหล่านี้จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถแบ่งปัน แชร์ประสบการณ์ท่องเที่ยว พูดคุยเกี่ยวกับแผนการเดินทางท่องเที่ยวในอนาคต ข้อมูลและสื่อเว็บไซต์เหล่านี้ถูกสร้างขึ้นโดยคณะผู้วิจัยเพื่อผู้บริโภคทั่วไปทั้งในระดับจังหวัด และประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและกลุ่มท่องเที่ยวทรายคิลานี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
2. ศึกษาการจัดการองค์ความรู้ ปราชญ์ชาวบ้านท่องเที่ยวทรายคิลานี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์ความรู้ปราชญ์ชาวบ้านท่องเที่ยวทรายคิลานี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
4. ประเมินการพัฒนาระบบสารสนเทศของการจัดการองค์ความรู้ปราชญ์ชาวบ้านท่องเที่ยวทรายคิลานี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดงานคณะผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ (Knowledge Management) จากฉัตรชัย โตรวธรรม (2561) และได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการทำงานของระบบประกอบไปด้วย 4 ส่วน

จากภาพที่ 1 คือ กระบวนการทำงานของกรอบแนวคิด

1. การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

2. ส่วนของเทคโนโลยี ซึ่งทางผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมองค์ความรู้เพื่อที่จะนำองค์ความรู้นั้นมาพัฒนาเป็นเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เพื่อเป็นช่องทางการรับรู้ของผู้ที่เข้ามาเข้าชม

3. ส่วนของประโยชน์ที่ได้รับ ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บไซต์แอปพลิเคชัน ผู้วิจัยจะต่อยอดด้วยกัน พัฒนา Facebook Fan Page เพื่อแนะนำชุมชนในรูปแบบสารสนเทศให้เป็นที่ยอมรับ

4. ส่วนของแบบประเมิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกทั้งยังวัดประสิทธิภาพของเว็บไซต์แอปพลิเคชัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มปราชญ์ชาวบ้านจาก หมู่ 1) บ้านหนองอ้อใต้ หมู่ 2) บ้านหนองอ้อ หมู่ 3) บ้านศรีชมชื่น หมู่ 4) บ้านคำหมากคูณ หมู่ 5) บ้านโนนสำราญ หมู่ 6) บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ 7) บ้านหนองสวรรค์ หมู่ 8) บ้านหนองแวงฮี หมู่ 9) บ้านหนองแสง หมู่ 10) บ้านโคกสีแก้ว โดยกลุ่มเป้าหมายต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้งานระบบสารสนเทศและการสื่อสารได้ ทำงานร่วมกับคอมพิวเตอร์ได้

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ตัวแทนปราชญ์ชาวบ้านจากบ้านหนองอ้อใต้ ปราชญ์ชาวบ้านจำนวน 2 คน โดยการคัดเลือกจากบุคคลที่หัวหน้ากลุ่มและมีความรู้ด้านเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน ,

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ จากกลุ่ม ICT (Information and Communication Technology) จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา จำนวน 2 คน โดยคัดเลือกจากกลุ่มคณาจารย์บุคลากรที่เคยศึกษาและทำงานวิจัยเกี่ยวกับด้านชุมชนและผ้าไหมกลุ่มและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ จากวิทยาลัยสันตพล 2 คน โดยคัดเลือกจากกลุ่มคณาจารย์บุคลากรที่เชี่ยวชาญการด้านเทคโนโลยี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับวิธีการจัดการองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านและวิธีการทอผ้าตราศีลानी

2. แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนกลุ่มทอผ้า ตราศีลानी

3. เว็บไซต์แอปพลิเคชันที่ใช้ในการนำเสนอเรื่องราวการทอผ้าไหมตราศีลानीของชุมชน ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ผู้เข้ามาเข้าชมเว็บไซต์แอปพลิเคชันสามารถเข้าถึงสถานที่ของกลุ่มผู้ทอผ้าไหมตราศีลानीหรือปราชญ์ชาวบ้านได้โดยง่ายและสะดวกรวดเร็วต่อการสื่อสารติดต่อทั้งทางตรงหรือทางออนไลน์โดยผ่านเว็บไซต์แอปพลิเคชัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบประเมินเกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน และ ความพึงพอใจการพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชน

2. ประเมินระบบสารสนเทศที่พัฒนาในรูปแบบเว็บไซต์แอปพลิเคชันที่ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยวิธีการ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนกลุ่มทอผ้า ตราศีลानी ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานีด้วยเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เพื่อนำไปพัฒนาและต่อยอดให้กับชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนธรรม

ไตรมาสแรก (2561) ทำให้ทางผู้วิจัยได้ข้อสรุปซึ่งสอดคล้องกัน ดังนี้ เมื่อได้มีการนำองค์ความรู้มาถ่ายทอดบนเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เว็บแอปพลิเคชัน แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น สามารถช่วยรักษาวินัยธรรม ท้องถิ่นได้ให้คงได้ และทำให้ผู้คนที่สนใจไม่ว่าเป็นด้านการทอผ้า การถักทอเสื้อ การสานตะกร้า รวมไปถึง สินค้าชุมชนอื่น ๆ ทำให้กลุ่มที่สนใจเข้าถึงกลุ่มชุมชนได้ง่ายแม้จะอยู่ไกล และผู้วิจัยได้ผลสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ ชุมชนและกลุ่มทอผ้าไหมตราศีลानी อำเภอนองวัวซอ จังหวัด อุตรดิตถ์ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน พบว่า มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านหนองอ้อใต้ หมู่ 2 บ้านหนอง อ้อ หมู่ 3 บ้านศรีชมชื่น หมู่ 4 บ้านคำหมากคูณ หมู่ 5 บ้านโนน สำราญ หมู่ 6 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ 7 บ้านหนองสวรรค์ หมู่ 8 บ้านหนองแวงฮี หมู่ 9 บ้านหนองแสง หมู่ 10 บ้านโคกสีแก้ว อาชีพหลัก ๆ ของชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีแม่น้ำห้วยหลวงไหล ผ่าน และมีภูเขาล้อมรอบ อีกทั้งยังมีอาชีพเสริม อาทิ หัตถกรรม การทอผ้าไหมลายซิด ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นทางด้าน วัฒนธรรมสืบเนื่องมาจากฐานสู่ฐาน ในการทอผ้าไหมลายซิด สมาชิกจะนำผ้าไปทอที่บ้าน เมื่อทอเสร็จก็จะนำส่งร้านในตลาด ชุมชน ไม่มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นทางการ จะอยู่ในเชิงธุรกิจ เพราะแต่ละคนมีความชำนาญในการบริหารจัดการด้วยตัวเองได้ ที่เป็นที่รู้จักในชื่อของผ้าไหมลายซิด ตราศีลानी

2. ศึกษาการจัดการองค์ความรู้ ปรากฏชาวบ้านทอผ้า ไหมตราศีลानी อำเภอนองวัวซอ จังหวัดอุตรดิตถ์ นำข้อมูลจาก การศึกษาสภาพปัจจุบันมาวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มทอผ้าไหมซิดมี สมาชิกจำนวน 20 คน แต่ที่เป็นหัวหน้าหลัก มี 2 ท่าน คือนาง ลานี โสตาพรม และ นางอนงค์ บัณจิต ได้ทำการให้สัมภาษณ์ว่า อาชีพหลักของตนคือการทอผ้าไหมซิด โดยการทอผ้าไหมซิดนั้น ส่วนมากเป็นการออกแบบลวดลายเอง และรองลงมาคือทำตาม ผู้ว่าจ้างสั่ง ปรากฏชาวบ้านทั้งสองกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า การขาย อีกช่องทางหนึ่งคือการนำผลงานออกไปจัดแสดงตามงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไหม เช่น งานโอท็อป งานที่เกี่ยวกับผ้าไหม เป็นต้น

3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์ความรู้ ปรากฏชาวบ้านทอผ้าไหมตราศีลानी อำเภอนองวัวซอ จังหวัด อุตรดิตถ์ พบว่าในการจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนกลุ่มทอผ้า ตราศีลानी ตำบลหนองอ้อ อำเภอนองวัวซอ

จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ (เว็บแอปพลิเคชัน) เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลความรู้ให้เป็นสัดส่วนและมี ความถูกต้องของข้อมูล การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการให้ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นต้องอาศัยการเปิดใจยอมรับจากชุมชน ใน การวิจัยครั้งนี้มีการเข้าสำรวจความต้องการจากชุมชนก่อนการ ดำเนินการพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน โดยเว็บแอปพลิเคชันที่ได้จึง เป็นประโยชน์และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลองค์ความรู้ ที่ได้จึงจะมีความสมบูรณ์และได้รับข้อมูลองค์ความรู้อย่างแท้จริง จากชุมชน ดังนั้นในการพัฒนาระบบจัดการความรู้ทางวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเข้าถึงชุมชน ออกแบบให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้ได้องค์ความรู้จาก ชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุรเดช สุเมธวิวัฒน์ (2562) กล่าวว่า นอกเหนือจากการบ่งบอกองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัว บุคคล ในด้านการนำเสนอหรือการเผยแพร่ผ่านช่องทาง เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถเพิ่มช่วย ทางการรับรู้ รวมไปถึงช่องทางการกระจายรายได้ อีกทั้งยังเพิ่ม ประสิทธิภาพในการส่งเสริมการขายและเข้าถึงผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

4. นอกจากนี้ยังได้มีการสนทนากลุ่มโดยได้ออกแบบ หน้าตาของเว็บแอปพลิเคชันให้ตรงกับ ประสบการณ์ของ (UX) ความง่าย ความยากในการใช้งานของผู้ใช้งาน (UI) รวมไปถึงเรื่อง การเข้าถึงเทคโนโลยีโดยสนทนากับผู้เชี่ยวชาญและได้ปรับแก้ ตามข้อเสนอแนะ ผลการประเมินการพัฒนาระบบสารสนเทศ ของการจัดการองค์ความรู้ปรากฏชาวบ้านทอผ้าไหม ตราศีลानी อำเภอนองวัวซอ จังหวัดอุตรดิตถ์ระบบการจัดการความรู้ชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนกลุ่มทอผ้า ตราศีลानीตำบลหนองอ้อ อำเภอนองวัวซอ จังหวัดอุตรดิตถ์ ประเมินประสิทธิภาพจาก ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 คน และความพึงพอใจของผู้ใช้งานจำนวน 3 ท่าน โดยให้ผู้ใช้งานระบบประเมินโดยการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้ผลจาก การประเมินความพึงพอใจดังนี้

4.1) ผลการประเมินด้านด้านความสามารถของระบบ สารสนเทศตรงตามความต้องการของผู้ใช้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าระบบที่ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพดีมากในการใช้งานได้ตรงตาม วัตถุประสงค์การประเมิน

4.2) ผลการประเมินด้านความถูกต้องในการทำงาน ของระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ของภูมิปัญญา

ท้องถิ่นการทอผ้าไหมตราศีลานี ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าเว็บแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมา มีระบบดีมาก และเหมาะสมต่อการใช้งานเพื่อการจัดการองค์ความรู้การทอผ้าไหมตราศีลานี

4.3) ผลการประเมินด้านความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมีความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้งาน

4.4) ผลการประเมินด้านด้านความรวดเร็วในการทำงานของระบบแอปพลิเคชัน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับดี แสดงว่าผลการประเมินความรวดเร็วในการทำงานของระบบแอปพลิเคชันมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการใช้แบบประเมินเกี่ยวกับความเป็นมาของชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ด้านโดยมีหัวข้อหลักดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้การทอผ้าไหมชนิดตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการทอผ้าไหมชนิด ตราศีลานี พบว่า การทอผ้าไหมชนิดเป็นอาชีพหลักของชุมชน และได้รับการถ่ายทอดการทอผ้าจากรุ่นสู่รุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการทอผ้าไหมชนิดเป็นอาชีพเก่าแก่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบันและในปัจจุบันยังมีการทอผ้าไหมชนิดเพื่อจำหน่ายและนำไปจัดการแสดงเผยแพร่ให้ผู้คนรู้จัก ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าส่วนมากปราชญ์ชาวบ้านจะออกแบบลวดลายด้วยตนเองโดยคิดค้นลวดลายจากความเชื่อ ความศรัทธาและวิถีชีวิตของชุมชน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ดัง แก้วมณี อุทธิรัมย์, จริญญา สันฐิตินาววัฒน์, น้ำอ้อย จันทะนาม, แพร่วิภา นิลแก้วและสุภาภรณ์ แสนพูนท้าว (2560) กล่าวว่า สมาชิกศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านตำบลนาโพธิ์ ทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 50 - 60 การศึกษาประถมศึกษา และได้รับการสืบสานมาจากบรรพบุรุษ

ด้านที่ 2 ด้านลวดลายของผ้าไหมชนิด ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการทอผ้าไหมชนิดตราศีลานี พบว่า ผู้ทอผ้าไหมคิดประดิษฐ์ลวดลายขึ้นมาเอง และมีการออกแบบตามลวดลายดั้งเดิมอยู่ สอดคล้องกับ มาริสสา อินทรเกิด ชรินทร์ งามกมล และ วิชุดา อยู่ยงค์ (2561) กล่าวว่า

การถ่ายทอดภูมิปัญญาของผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นต้นแดงของชุมชนห้วยสะพาน ใช้หลายวิธีร่วมกันทั้งการบอกเล่า การบันทึกลงกระดาษลายเส้นกราฟ การสาธิตและการลงมือปฏิบัติ การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การอนุรักษ์และสืบสานของผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นต้นแดงของชุมชนมีความสามารถในการจำหน่วยผลิตภัณฑ์ มีผู้ที่มีความรู้และมีฝีมือในการทอผ้าเพื่อสืบทอดรุ่น

ด้านที่ 3 ด้านการทอผ้าไหม ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการทอผ้าไหมชนิด ตราศีลานี พบว่า ความงามของผ้าไหมขึ้นอยู่กับเรียงเส้นไหมให้ตรงลาย ความชำนาญของผู้ทอผ้าและอุณหภูมิ ทำให้ผู้ทอมีแต่ละพื้นมีเอกลักษณ์ของตนและหลังจากเตรียมไหมเส้นพุ่งและใส่หูกนำเอาเส้นไหมใหม่สืบทอดกับเส้นไหมที่ค้างอยู่ในเขาหูกและร่อนฟืมเดิม กางก็หรือหูกให้เรียบร้อย ให้เห็นว่าความงามของผ้าไหมขึ้นอยู่กับเรียงเส้นไหมให้ตรงลาย เพราะต้องใช้ความละเอียด ลอความปราณีต สังเกตดูได้จากลายซ้ำของเส้นพุ่งที่ขึ้นเป็นสี่เดียวกันตลอดจะเหมือนกันทั้งผืนหรือไม่เหมือนกันก็ได้ แต่ต้องมีลายซ้ำกันที่มีจุดจบแต่ละช่องของลายอย่างเห็นได้ชัด ดังความว่าชนิด หมายถึง วิจิตร งดงาม โดย ไวพจน์ ดวงจันทร์, จุฑามาส ทราภัยแก้ว, ฐานพวงศ์ สารรัตน์, กิตติพล เทียนทอง, วชิรินทร์ ภิญโญศาสตร์, สุภารัตน์ สอนบัว, สุธิณี พันธุจิตร, ทิพย์ธัญญา แสงใส, อ้อยทิพย์ ณรงค์ชัย (2560) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้การทอผ้าไหมลายชนิดยังมาจากความเชื่อ ความนับถือ ความเชื่อถือเป็นอิทธิพลต่อการออกแบบลวดลายผ้าไหมลายชนิด อาจเป็นลายความเชื่อ ตำนานหรือเรื่องเล่าของคนโบราณ

ด้านที่ 4 ด้านเทคโนโลยีและการถ่ายทอดความรู้ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับการทอผ้าไหมชนิด ตราศีลานี พบว่า กลุ่มทอผ้าไหมลายชนิดมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการย้อมผ้าในรูปแบบใหม่ ๆ และ กลุ่มทอผ้าไหมลายชนิดมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ เทคนิคใหม่ ๆ ด้านการตัดเย็บ ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ให้ความเห็นตรงกันว่า “การทอผ้าไหมตราศีลานี ทุกคนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งบุคลากรเข้าอบรม และหาความรู้ใหม่ ๆ ตามหน่วยงานของทางราชการจัดฝึกอบรม และให้ความรู้ที่ทันสมัย ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ในการออกแบบจัดทำลวดลาย การให้สีสรรเป็นต้น” (นางลानी โสดาพรมสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2563 ณ. ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี)

จากการใช้แบบประเมินภาพความพึงพอใจการพัฒนา
ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
ชุมชนกลุ่มทอผ้า ตราศีลานีตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ
จังหวัดอุดรธานีด้วยเว็บแอปพลิเคชัน โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้าน
สารสนเทศ

ด้านที่ 1 ด้านความสามารถของระบบตรงตามความ
ต้องการของผู้ใช้ พบว่า ภาพรวมของระบบสารสนเทศ ได้แก่ การ
แสดงข้อมูลตรงกับความต้องการผู้ใช้งาน ปริมาณเนื้อหา
เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้งาน เป็นต้น สอดคล้องกับ ฉัตรชัย โตรวาทธรรม (2561) ที่กล่าวว่าเนื้อหาและรูปภาพเป็นสิ่ง
สำคัญของการพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน เนื่องจากเปรียบเสมือน
คลังความรู้ให้ผู้ได้สืบค้น เสาะหา ความรู้ ได้มาศึกษาข้อมูลนั้น

ด้านที่ 2 ด้านความถูกต้องในการทำงานของระบบระบบ
สารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชน
ตราศีลานี ตำบลหนองอ้อ อำเภอหนองวัวซอ การทำงานของ
ระบบมีข้อมูลมีความชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และมีการ
ปรับปรุงอยู่เสมอ รายงานแสดงผลในระบบเคลื่อนที่อื่น ๆ
สอดคล้องกับฉัตรชัย โตรวาทธรรม (2561) กล่าวว่าได้นำ
เทคโนโลยีทางสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มความสามารถใน
การจัดการองค์ความรู้ที่มีอยู่ในวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านที่ 3 ด้านความสะดวกสบายและง่ายต่อการใช้งาน
การใช้รูปแบบและขนาดอักษรและภาพประกอบสามารถสื่อ
ความหมายได้เข้าใจ สอดคล้องกับ ฉัตรชัย โตรวาทธรรม (2561)
คือข้อความที่พัฒนาให้อยู่ในรูปของสื่อ เป็นรูปแบบของข้อความ
ที่ได้รับความนิยมสูงมาก ในปัจจุบันโดยเฉพาะการเผยแพร่

เอกสารในรูปของเอกสารเว็บ เนื่องจากสามารถใช้เทคนิค การ
ลิงก์ หรือเชื่อมต่อความ ไปยังข้อความ หรือจุดอื่น ๆ ได้

ด้านที่ 4 ด้านความรวดเร็วในการทำงาน พบว่า การ
เรียกใช้ข้อมูลและการประมวลผลนั้นทำให้เว็บแอปพลิเคชันมี
ความน่าเชื่อถือและน่าสนใจสอดคล้องกับฉัตรชัย โตรวาทธรรม
(2561)

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

องค์ความรู้จากวัฒนธรรมท้องถิ่น จำเป็นต้องมีการ
ถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลความรู้ เพื่อให้องค์ความรู้ยังคงมีอยู่
ไม่สูญหาย และการนำเว็บแอปพลิเคชันเข้ามาช่วยในการจัดการ
ข้อมูลให้เป็นระบบจะช่วยให้ข้อมูลที่มีจำนวนมากเป็นสัดส่วน
และเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และระบบอินเตอร์เน็ตจะ
ช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลมีความกว้างไกลผู้คนสามารถเข้าถึง
ข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำความรู้ให้ครอบคลุมความรู้ที่ปรากฏอยู่ใน
ชุมชนในศาสตร์อื่น ๆ ให้ครบทุกด้านของความรู้ในชุมชนเพื่อ
นำมาเผยแพร่และจัดทำเป็นระบบสารสนเทศต่อไป
2. ควรใช้เครื่องมือในการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้
โปรแกรมอื่น ๆ ในการพัฒนา เพื่อความยืดหยุ่นของโปรแกรม
ตลอดจนสามารถแก้ไขโปรแกรมได้ตามความต้องการของผู้ใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] แก้วมณี อุทัยรัมย์, จริญญา สันติธินาวัฒน์, น้ำอ้อย จันทะนาม, แพรวิภา นิลแก้วและสุภาภรณ์ แสนทนต์ (2560).
วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าไหมมัดหมี่ดินแดง ตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัย
และพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 12(2), 116-130.
- [2] ฉัตรชัย โตรวาทธรรม และฉัตร พยุงวิวัฒนากุล. (2561). *การพัฒนาสารสนเทศเพื่อจัดการองค์ความรู้ ทางวัฒนธรรม
ท้องถิ่นชุมชนลาวครั้งบ้านกุดจอก อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท*. ประชุมวิชาการระดับชาติการบูรณาการภูมิปัญญา
สู่นวัตกรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- [3] มาริสสา อินทเกิด, ชรินทร์ งามกลม และวิชุดา อยู่ยงค์. (2561). ศึกษาการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดง
ของชุมชนบ้านหัวสะพานอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารธุรกิจปริทัศน์ Business Review*, (10)1, 141-154.

- [4] วรรัตน์ วัฒนชินโนบลและคณะ. (2558). *การจัดการความรู้การทอผ้าพื้นบ้านของกลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สนับสนุนโดย สำนักงานบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- [5] ไวกจัน ดวงจันทร์, จุฑามาส ทรายแก้ว, ฐาปนพงศ์ สารรัตน์, กิตติพล เทียนทอง, วชิรินทร์ ภิญโญศาสตร์, สุดารัตน์ สอนบัว, สุธินี พันธุจิตร, ทิพย์ธัญญา แสงใส และอ้อยทิพย์ ณรงค์ชัย. (2560). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียการถ่ายทอดคติความเชื่อและภูมิปัญญาการออกกลดลายผ้ามัดหมี่ของชาวไทยพวนบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, (3)2, 223-234.
- [6] สุรเดช สุเมธธาวัฒน์. (2562). กลยุทธ์ส่งเสริมการขายมุ่งสู่ผู้บริโภคในยุค Digital Marketing. *วารสารวิทยาลัยสันตพล*, (5)1, 172-177.
- [7] อัญชลี บุบผามาลา และคณะ. (2561). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พินาย-นครวัดนครธม)*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สกอ. ชุดโครงการ แผนงานสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนสู่ชุมชนตามเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา